

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Confessionis Avgvstinianae, Et Avgvstanae

Hänlin, Georg

Friburgi Helvetiorum, 1592

VD16 H 131

Abvsvs 6 De Votis Monachorum cum novem super hoc Catholicorum
conclusionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29407

Similitudinem, & varietatem nihil præjudicare unitati fidei, quod notissimum, & in confessio apud omnes Catholicos est. De universalibus, qui sub præcepto sunt, aliud est, ut ex sæpè allatis constat. Et certè neque hodie per totam Ecclesiam ab omnibus eadem vel festa peraguntur, vel jejunia coluntur, sed alia & alia; quod licet; modò qui peragunt & colunt propria quædam; non intermittant communia & præcepta, & eos qui sua propria non celebrant, non damnent: ut nihil dicamus, Socratis testimonij, tanquam hæretici & fabulosi Scriptoris, nihil nos moveri.

ABVSVS VI.

DE VOTIS MONACHORVM.

LTiam hic articulus farraginem & congeriem completitur valdè copiosam plurimarū Conclusionum, quarum pleræque sententiam non Ecclesiæ Catholicæ de votis, sed unius vel alterius Scriptoris Catholici, & nè illius quidem fideliter & exactè ponunt & explicant. At quia, vt & antea monui sæpius, inter me & Pappum disceptatio suscepta est de Augustini fide & sententia, propositumque mihi ostendere, Augustinum fuisse Catholicum, vel ut hodiè nominant Pappistam; & non quid unus, vel alter Catholicorum scripserit & senserit, curiosius perquirere: ideo etiam hic Ecclesiæ Catholicæ mentem & sententiam de votis ordinatiùs & fidelius multò, quàm à Pappo & suis in Confessione factum est, per Conclusiones nonnullas ob oculos ponam; mox illam per omnia Augustini doctrinæ conformem & consentaneam esse, clarissimè & brevissimè, ad unamquamque Cōclusionem paucissimorum testimoniorum appositione, ostendam. Et licet Pappus per paucam in toto hoc articulo ex Augustino habeat, & nominatim inter 28. Conclusiones, nō nisi ad quatuor testimonia ex Augustino adscribat; tamen quicquid uspiam habet, nihil nè in minimo quidem causæ nostræ officere, apertissimè convincam.

DE VOTIS CATHOLICORVM.

Conclusio I. Catholicorum.

Vovere aliquid Deo, licitum, pium & sanctum est.

*Augustin. Lib. de sancta Virginitate cap. 29. Tom. 6.
colum. 824. a.*

Vos itaque (Virgines) sequimini eum tenendo perseveranter, quod vovistis, ardentem, facite cum potestis, nè Virginitatis bonum à vobis pereat, cui facere nihil potestis, ut redeat, &c. Et paulò post: Præsumite itaque, fidite, roboramini, permanete, qui vovetis & redditis Domino Deo vestro vota perpetuæ cōtinentiæ, nō propter præsens seculum, sed propter regnum cœlorum.

Idem Epistol. 143. ad Iulian. Tom. 2. colum. 666, B.

Ministerij nostri adjuvante gratia, & misericordia Salvatoris in domo nostra tantus fructus exortus est, ut humanis nuptijs jam paratis, sancta Demetrias spiritualement sponsi illius præferret amplexum, cui specioso præ filijs hominum ad habendum spiritus uberiorem fœcunditatem, nec ad amittendam carnis integritatem virgines nubunt, &c. Confirmabitur latius hæc Conclusio ex sequentibus.

Conclusio II. Catholicorum.

Vota tam Religiosorum, quàm aliorum de varijs bonis sunt; inter omnia tamen Religiosorum sive Monachorum vota præminent, & potiora sunt votum castitatis, paupertatis & obedientiæ, quæ & à viro Sancto præ omnibus alijs suadentur commendanturque.

*Augustin. Lib. 1. de moribus Ecclesie cap. 31. Tom. 1.
colum. 771. a.*

Sed si hoc excedit nostram tolerantiam, quis nō illos miretur & prædicet, qui contemptis atq; desertis mundi hujus illecebris in communem vitam castissimam sanctissimamq; cōgregati, si-

R mul

mul ætatem agunt viventes in orationibus, in lectionibus, in disputationibus: nulla superbia tumidi, nulla pervicacia turbulenti, nulla invidentia lividi; sed modesti, verecundi, pacati, concordissimam vitam, & intentissimam in Deum, gratissimum munus ipsi offerunt, à quo ista posse meruerunt. Nemo quicquam possidet proprium, nemo cuiquam onerosus est.

Idem Epist. 45. ad Arment. Tom. 2. colum. 159. c.

Non enim talis eris, si non feceris quod vovisti, qualis mansisses, si nihil tale vovisses. Minor enim tunc esses, nō pejor. Modò autem tantò (quod absit) inferior, si fidem Deo fregeris, quanto beatior si perfolveris.

Idem Lib. 1. de adulterinis conjugijs cap. 24. Tom. 6. colum. 853. a. b.

Quod enim cuiquam, antequam vovisset, licebat, cum id se nunquam facturum voverit, nō licebit: si tamē id voverit, quod vovendum fuit, sicut est perpetua virginitas, vel cōtinentia, &c.

Idem Lib. de sancta Virginit. cap. 14. Tom. 6. col. 816. a.

Sed quoniam devitatis remissivè peccatis, adeunda est vita æterna, in qua est quædam egregia gloria, non omnibus in æternum victuris, sed quibusdam ibi tribuenda, cui cōsequendæ parum est liberatum esse à peccatis, nisi aliquid ipsi liberatori voveatur, quòd non sit criminis non vovisse, sed vovisse ac reddidisse sit laudis, &c.

Idem Serm. 61. de temp. Tom. 10. colum. 717. a.

Aliud est Consilium, aliud Præceptum. Cōsiliū datur ut virginitas conservetur, ut à vino, & à carnibus abstinenceatur, vendantur omnia, & pauperibus erogentur.

Idem Lib. de sancta Virginit. cap. 30. Tom. 6. col. 824. c.

Vos etiam qui hoc nondum vovistis (perpetuam continentiam) qui potestis capere capite, perseveranter currite, ut comprehendatis, &c.

Idem

Idem Lib. 17. de Civitate Dei cap. 4. Tom. 5. col. 946. d.

Dixerant enim potentes illi (Apostoli): Ecce nos dimisimus omnia & sequuti sumus te: hoc votum potentissimi voverant. Sed undè hoc eis, nisi ab illo, de quo continuo dictum est: dans votum voveranti?

Idem Lib. 1. de moribus Ecclesie cap. 31. Tom. 1. col. 771. b.

Hiverò patres non solum sanctissimi moribus, sed etiam divina doctrina excellentissimi, omnibus rebus excelsi, nulla superbia cõsulunt ijs, quos filios vocant, magna sua in jubendo auctoritate, magna illorum in obtemperando voluntate.

Idem in Psalm. 75. Tom. 8. colum. 836. b.

Sunt etiam vota propria singulorum; alius vovet Deo castitatem conjugalem, &c. Alij etiam voverunt, etsi experti tale conjugium, ultra nihil tale pati, &c. Alij Virginitatem ipsam ab incunte aetate voverunt, ut nihil tale vel experiatur, quale illi experti sunt, & reliquerunt; & isti voverunt plurimum. Alij voverunt domum suam esse hospitem omnibus sanctis advenientibus, magnum votum voverunt. Alius vovet relinquere omnia sua, distribuendo pauperibus, & ire in communem vitam, in societatem sanctorum, magnum votum vovit. Et inferius. d. Nemo ergò positus in Monasterio frater dicat, recedo de Monasterio; neque enim soli, qui sunt in Monasterio, perventuri sunt ad regnum cœlorum; & illi, qui ibi nō sunt, ad Deum nō pertinet. Respondetur ei, Sed illi nō voverunt, tu vovisti, tu retro respexisti.

Conclusio III. Catholicorum.

Vota illa à Monachis, qui in Monasterijs vivebant, jam temporibus Augustini, & antea etiam edi solita sunt; falsumque propterea est, quod Pappus dicit in Conclusione prima, Augustini tempore Monasteria libera collegia fuisse, postea vero corrupta disciplina, ubique vota addita esse.

R 2

August.

August. in Psalm. modò citatum 75. colum. 836. c.

Nescio quæ Castimonialis nubere voluit. Quid voluit? quod & Virgo quælibet. Quid voluit? quod & mater ipsius. Aliquid mali voluit? mali planè. Quare? quia jam voverat Domino Deo suo. Et paulò pòst, colum. 837. a. Nam & modo dicimus illud quibusdam fratribus nostris, quos fortè viderimus velut infirmari in proposito bono, Et talis vis esse, quales illi? Objicimus illis quosdam, qui retrò respexerunt. Illi fatui sunt in se, sed alios cõdiunt, quando commemoratur, ut illorum exemplum timen-tes, isti retrò nè respiciât. Vovete & reddite Domino Deo nostro, quia illa uxor Loth ad omnes pertinet.

Idem enarratio. in Psalm. 99. colum. 1127. c.

Sic & in illa vita communi fratrum, quæ est in Monasterio magni viri Sancti, quotidie in Hymnis, in Orationibus, in laudibus Dei inde vivunt, cum lectione illis res est, &c. Et paulò pòst: Et paucorum hominum molestia irritatus, dum non perseveraverit implere, quod vovit, fit defertor tam Sancti propositi, & reus voti non redditi.

Idem Epist. 89. ad Hilar. Tom. 2. colum. 412. d.

Ego, qui hæc scribo, perfectionem, de qua Dominus locutus est, quando ait diviti adolescenti: Vade, vende omnia quæ habes, da pauperibus, &c. vehementer adamavi, & non meis viribus, sed gratia ipsius adjuvante sic feci, &c. Et mox: Et ad hoc propositum quantis possum viribus alios exhortor, & in nomine Domini habeo cõsortes, quibus per meum ministerium persuasum est, &c.

Huic Conclufioni nihil prorsus obstat locus ex Possidonio à Pappo adductus pro Conclusione sua prima: tantum enim docet, ex Monasterijs petitos esse Episcopos & clericos. Sed quomodo inde sequitur, illos propterea votis obstrictos non fuisse? siquidem idem adhuc fiat. Locus ex Basilio itidem docet, in Monasterijs viventes diligenter in sacris instituendos esse; sed quis

Conclu-

Conclusio IV. Catholicorum.

STatus conjugatorum bonus, laudabilis & sanctus est; melior tamen, laudabilior & sanctior status Religiosorum, cæteris paribus, id est, considerato unoquoque statu in se, cessantibus omnibus corruptelis.

*Augustin. Lib. de bono conjugali cap. 8. Tomo 6.
colum. 796. c. d.*

Sicut ergo bonum erat, quod Martha faciebat occupata multum circa ministerium sanctorum; sed melius quid Maria soror ejus sedens ad pedes Domini, & audiens verbum Domini, cum cum ambæ hospitiis recepissent: Ita bonum Susannæ in conjugali castitate laudamus; sed tamē ei bonum viduæ Annæ ac multo magis Mariæ Virginis antepoimus. Bonum erat quod faciebāt, qui de substantia sua Christo ac discipulis suis necessaria ministrabant, sed melius, qui omnem substantiam suam dimiserūt, ut expeditiores eundem Dominum sequerentur, &c.

*Idem in toto Lib. de Sancta Virginit. Tom. 6. maximè
cap. 12. & 13. col. 815. a. b.*

Habeant conjugia bonum suum, non quia filios procreant, sed quia honestè, &c. Hæc tamē omnia humani officij sunt munera; Virginalis autem integritas, & per pian continentiam ab omni concubitu immunitas, angelica portio est, & in carne corruptibili incorruptionis perpetuæ meditatio. Cedat huic omnis fecunditas carnis, omnis pudicitia conjugalis: illa non est in potestate, illa non est in æternitate.

Idem cap. 23. colum. 820. d.

Nam cum de conjugibus non separandis, nisi causa fornicationis, divinè ac terribiliter loqueretur, dixerūt ei Discipuli: Si talis est causa cum uxore, non expedit nubere. Quibus ille: Non omnes, inquit, capiūt hoc verbum; sunt enim spadones qui ita nati sunt: sunt autē alij, qui ab hominibus facti sunt: & sunt qui seip-

psos castraverūt propter regnum cœlorum: qui potest capere capi-
piat. Quid veracius, quid lucidius dici potuit? Christus dicit, ve-
ritas dicit, virtus & sapiētia Dei dicit, eos, qui pio proposito ab ux-
xore ducenda se cōtinuerint, castrare se ipsos propter regnum cœ-
lorum: Et cōtrā Vanitas humana impia temeritate cōtendit, eos,
qui hoc faciūt, præsentem tantummodò necessitatem molestia-
rum conjugaliū devitare: in regno cœlorum amplius quic-
quam cæteris non habere.

Idem cap. 44. colum. 833. a.

Nam quis nesciat, obedientem mulierem inobediēti virgini
præponendam? Sed cum sint obediētes præceptis Dei; ita nē tre-
pidabit sanctam virginitatem etiam castis nuptijs, & cōtinentiam
præferre cōnubio, fructum centenum præire triceno? imò verò
non dubitet hanc rem illi rei præponere.

*Idem Lib. de hæresib. ad Quod vult Deum; hæresi. 82.
Tom. 6. colum. 30. c. Inter Ioviniani errores nu-
merat, quòd conjugium virginitati æquaret, his
verbis.*

Virginitatem etiam Sanctimonialium, & cōtinentiam sexūs
virilis, in sanctis eligētibus cælibem vitam cōjugiorum casto-
rum, atque fidelium meritis adæquabat; ita ut quædam virgines
sacræ provectæ jam ætatis in urbe Roma, ubi hæc docebat, eo au-
dito, nupsisse dicantur.

Idem Lib. 2. Retraçt. cap. 22. Tom. 1. col. 47. d.

Ioviniana hæresis sacrarum virginum meritum æquãdo pud-
icitæ cōjugali rãtum valuit in urbe Roma, ut nōnullas etiam San-
ctimoniales, de quarum pudicitia suspicio nulla præcesserat, de-
cisse in nuptias diceretur.

Idem Epistola 89. Tom. 2. colum. 407. c.

At ille (Adolescēs, de quo Matth. 19.) quidem tristis abscessit,
qui viderit quemadmodum illa legis mādata servaverat, &c. Ve-
runtamē magister bonus mādata legis ab ista excellētiore perfe-
ctiōne

ctione distinxit. Ibi enim dixit: Si vis venire ad vitam, serva mādā-
ra: Hic autē, Si vis perfectus esse, vade vēde omnia, quæ habes, &c.
Et post colum. 4011. d. Quibus autem nō provenit corona Mar-
tyrij, neq; illius perfectionis de vēdendis rebus suis cōsiliū tam
grande, tamque præclarum receperunt, & tamē à damnabilibus
innumeris criminibus esuriētem Christum paverūt, sitienti po-
tum dederūt, nudum vestierūt, peregrinātem susceperūt; nō fede-
būt quidem cum Christo sublimiter judicaturi, sed ad ipsius dex-
teram stabunt misericorditer judicandi.

Conclusio v. Catholicorum.

STatus Religiosorum, qui hæc tria vota edunt, non est status
perfectionis, utpotè quæ in charitate consistit, sed est via ad
perfectionem.

Probatur hæc ex Enarratione in Psalm. 132. Tōm. 8. col. 1435. b.
ibi exponēs illud, Ecce quam bonum & jucūdum habitare fra-
tres in unum, dicit: dulcissimum hoc canticum excitasse homi-
nes, & de secularibus fecisse Monachos; nihil q; aliud significare
Monachum, quam hominem in tali unitate & cōmunitate, cum
alijs ejusdem instituti vivētem, ut cum illis omnibus unum cor
habeat, & unum ac solum hominem faciat. Idem, toties hoc con-
firmat, quoties unā cum Apostolo & alijs superbiam, avaritiam
& cōcupiscentiam carnis, cōtra quæ illi, qui Monachi sunt, & in
Monasterijs vivūt, obedientiam, paupertatem, & castitatem vo-
vent, non mala tantūm, sed malorum omnium initia & radices
quasi cōstituit; sicut & in hujus ejusdem Psal. enarrat. facit, & ali-
bi frequēter. Idem etiam ex eo colligere est, quòd nō tātum ipse
vir sanctus hoc vitæ genus ingressus & professus est, sed & alijs
ingrediendi profitendi que autor exstitit, sicut ex 4. testimonio
ad Conclusionem tertiam paulò antea positam allato, comper-
tissimum est.

Quia verò Pappus & complices ejus Confessionistæ & hic in
Conclusionem 6. 7. 8. 19. 22. 23. 24. &c. & alibi persæpè nos odiosè
traducūt, quasi doceremus, eos qui hoc vitæ genus sequūtur, *me-
reri remissionem peccatorum, & justificationem coram Deo, imò etiam
amplius*

amplius quiddam; Prætereà monasticam esse meliorem Baptismo; plus mereri, quàm vitam magistratuam, pastorum & similium; præponere etiam consilia præceptis: Idcirco visum est hic etiam obiter mone- re Lectorem, ista omnia meras calumnias & mēdacia adversario- rum esse. Diximus quidem & dicimus opera Religiosorum, cu- jusmodi sunt castè vivere, nihil proprij retinere, obedire maiori- bus, esse opera bona, & si à castis fiant, vitæ meritoria; cōducere etiam ad satisfactionem pro peccatis, sicut alia bona opera om- nia facta in gratia. At mereri justificationem, nūquam diximus. Similiter diximus Religionem cū Baptismo quādam habere si- militudinem; primò, quòd sicut in Baptismo renūciamus Diabo- lo, & incipimus novā vitam, ita per professionem Religionis re- nūciamus seculo, & multis licitis voluptatibus, & incipimus no- vam vitam. Secundò, quòd sicut in Baptismo remittitur culpa cum pœna, ita in professione Religionis, piè credidimus remitti, si debita intētionē suscipiatur, nō culpam, sed pœnam tantum temporalem peccatis debitam. At Religionem baptismo nun- quam æquavimus, nedum quòd anteposuerimus. Itidem Reli- gionem cæteris statibus nō anteposuimus, nisi in quātum expē- ditioem viam illam esse voluimus inserviēdi Deo liberè, cōten- dendiq; ad summam & maximam Christiani hominis perfectio- nem, quæ in charitate cōsistit. Idem de eo est, quòd scribūt nos anteposuisse Cōsilia Præceptis, cū nō anteposuerimus, sed tan- tum Cōsilia instrumēta esse dixerimus ad commodiorem māda- torum observātiā; addiderimusque, quòd si in aliquo & cōsi- liorum, & præceptorum adimpletio simul inveniretur, dubitan- dum nequaquam foret, quin perfectior status ejus esset, quàm si præcepta sola observasset, secūdum illud Christi, Matth. 19. Si vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ habes.

Conclusio VI. Catholicorum.

VOta fieri & edi debent, nō nisi cum magna deliberatione, ul- trò, citra vim & coactionem omnem.

Augustinus in Psal. 75. Tom. 8. colum. 836. a.

Quisque potest, voveat, & reddat. Nè voveatis, & nō reddatis,
sed

sed quisq; quod potest, voveat & reddat, non sitis pigri ad vovendum, non enim viribus vestris implebitis. Deficietis, si de vobis præsumitis, si autem de illo, cui voveris, vovete, securi reddetis, &c. Et inferius. c. Quisq; quod vovere voluerit, voveat; illud attendat, ut quod voverit, reddat. Vnusquisq; Deo quod vovet, si respicit retrorsum, malum est.

Conclusio VII. Catholicorum.

Rectè ab Ecclesia certum tempus definitum est, vovere volentibus, ante quod qui voverint, illorum vota, si velint, irrita sunt, & obligationem nullam afferunt. Quæ Conclusio deducitur, & sequitur ultrò ex præcedenti. Esse autem hanc Ecclesiæ mentem, illamq; perpetuò detestatam esse eos, qui ante tempus Sacris Canonibus definitum ad Religionis cuiusvis professionem quoscunque quocunque modo induxerunt, intelligit, qui volet, ex Concilio Trident. Sess. 25. cap. 18.

Conclusio XIX. Catholicorum.

Vota omnia, maximè etiam tria illa Religiosorum, homini per gratiam Dei, quæ rectè petenti nūquam denegatur, servatu possibile sunt.

Augustinus Lib. de grat. & lib. arbit. cap. 4. Tom. 7. colum. 1302. c.

Hinc autem Domino loquenti cum dixissent Discipuli: Si talis est causa homini cum uxore, non expedit nubere: Respondit eis: Non omnes capiūt verbum hoc, sed quibus datum est. Nunquid nō liberum arbitrium Timothei exhortatus est Apostolus, dicens: Cōtine te ipsum? Et in hac re potestatem voluntatis ostendit; ubi ait: non habens necessitatem: potestatem autem habens suæ volūtatis, ut servet virginem suam; & tamen nō omnes capiunt verbum hoc, sed quibus datum est, quibus enim non est datum, aut nolunt, aut non implent quod volunt: quibus autem datum est, sic volunt, ut impleant quod volunt.

S *Idem*

Idem Lib. 6. Confess. cap. 11. Tom. 1. colum. 119. d.

Putabam enim me miserū fere nimis, si fœminæ privarer amplexibus, & medicinam misericordiæ tuæ ad eandem infirmitatem sanandam non cogitabam; quia expertus non eram, & propriarum virium credebam esse continentiam. Quare mihi non eram conscius, cum tam stultus essem, ut nescirem, sicut scriptum est: neminem esse posse continentem, nisi tu dederis. Vtique dares, si gemitu interno pulsarem aures tuas, & fide solida in te jactarem curam meam.

Idem Epist. 89. ad Hilarium, Tom. 2. colum. 398. a.

Et cum scirem, inquit (Sapiens cap. 8.) quia nemo potest esse continens, nisi Deus det, & hoc ipsum erat sapientiæ, scire cujus esset hoc donum, adij Dominum, & deprecatus sum illum. Nunquid dixit; & cum scirem, quia nemo potest esse continens, nisi per proprium liberum arbitrium, & hoc ipsum erat sapientiæ, scire à me ipso esse hoc bonū, &c. Et mox: Iubet ergo Deus continentiam, & dat continentiam; jubet per legem, dat per gratiam; jubet per literam, dat per Spiritum.

Idem Lib. 2. de adult. conjugijs cap. 10. 13. & 20. Tomo 6. ex professo in eo totus est, ut doceat, continentiam ab omnibus prestari & servari posse, &c.

Conclusio IX. Catholicorum.

OMnes post editum & emissum votum solenne, Matrimonium contrahentes peccant, & damnationem incurrunt. Cōclusio hæc probata est uberrimè ex D. Augustino in examine tertix Conclusionis abusus secundi, de conjugio sacerdotum.

Contra hanc sententiam Catholicorum nihil profus faciunt omnia hinc inde à Pappo ex D. August. citata loca. Vnicus enim ex Possidonio ad primam Conclus. appositus, ut & antea in hoc eodem articulo circa Conclus. 3. Cathol. monui; aliud non habet, quàm ex monasterijs petitos esse Episcopos & clericos. Quæ
verò

verò ex Basilio subjungit, in Monasterijs viventes, diligēter in saceris instituendos docet; quorū neutrū negatur. Circa Cōclusionem 13. affert Pappus tria loca ex August. ut ostendat, Votum debere esse de re possibili, voluntarium, sponte & consultò susceptum; quod idem etiā nos, & quidem totidem verbis volumus: tantū fateatur Pappus cum August. vota illa tria, Castitatis, Paupertatis & Obedientiæ, de rebus possibilibus esse, quod ostendit Conclusio Cathol. in hoc artic. octava.

Ad 17. Conclusionem apponit duo loca, ut ostendat; quòd quantumvis secundum D. August. voti violatio possit reprehendi; quòd tamen secundum eundem matrimonia contrahentium post vota non sint dissoluenda. At sat est nobis, contra Pappum & suos, secundum viri Sancti sententiam & mentem, omnes taliter contrahentes peccare gravissimè, damnationem mereri, & adulteris peiores esse. Valeant nihilominus matrimonia ipsorū, necne, hic non disputamus. Potest esse, ut tempore D. Augustini Matrimonia talia habita fuerint pro ratis, tandemque post ipsius tempora Votum relatum fuerit inter impedimenta matrimonium & impedientia & dirimentia. Quippè adhuc hodiè disceptatur, quo jure votum impediatur Matrimonium, divino, an humano? Quid? quòd dici possēt, fortè D. Augustinum de voto simplici locutum esse. Sed sive hoc, sive illud sit, viro Sancto, Lutherus cum sua Ketha, & quotquot illorū exemplo permoti, post votum solenne nuptias contraxere, damnati sunt.

Circa 20. Conclusionem affert locum, ut ostendat, votum impium, & factum contra mandatum Dei, non valere. Sed quis negat? Sed quomodo contra mandatum Dei D. Augustino tria sæpè dicta vota Monachorum sint, Pappo dicendum restat. Sed quomodo contra mandatum Dei erit, quod Deus ipse consulit & suadet?

Circa 21. Conclus. ponit locum, quo ostendere vult, illos qui votis tribuunt justificationem evacuari à Christo. Sed neque nos hoc votis tribuimus, ut ex dictis constat, neque locus Augustini de votis est; sed in genere in eos, qui cum sint per gratiam Christi a lege Mosaica, & observatione ejus redempti, ultrò eidem se iterum & de novo subdere volunt.